

TRAFIKSKADENÄMNDEN
VERKSAMHETEN 2019

INNEHÅLL

Om Trafikskadenämnden	1
Ordföranden och kanslichefen om verksamhetsåret 2019	2
Nämndens verksamhet 2019	4
Årsstatistik	5

Om Trafikskadenämnden

Trafikskadenämndens uppgift är att säkerställa att den som skadats i en trafikolycka ska få en rättvis och skälig ersättning som utgår från gällande författningar och praxis.

Prövning i Trafikskadenämnden

Trafikskadenämnden gör sin bedömning utifrån skadeståndsrättsliga regler i enlighet med trafikskadelagen och skadeståndslagen samt rättspraxis från de allmänna domstolarna och förvaltningsdomstolarna.

Den som har råkat ut för en personskada i trafiken har rätt till ekonomisk ersättning från sitt försäkringsbolag. Om man har fått ett slutligt beslut från sitt försäkringsbolag och inte är nöjd med det, kan man ansöka om en prövning hos Trafikskadenämnden. Ärendet blir då ett tvistlösningsärende.

Om ett ärende är obligatoriskt behöver den som skadats inte själv ansöka om en prövning i Trafikskadenämnden. Försäkringsbolaget har då en skyldighet att låta nämnden pröva ärendet, oavsett om parterna är överens eller inte.

Det är obligatoriskt för försäkringsbolagen och Trafikförsäkringsföreningen att begära en prövning i nämnden i följande slag av ärenden:

- invaliditetsgraden är minst tio procent,
- inkomstförlusten per år är

minst ett basbelopp (skadeårets basbelopp),

- det är fråga om förlust av underhåll till maka, make eller därmed jämställd person efter en avliden person,
- det är fråga om omprövning.

Rådgivande yttranden

När Trafikskadenämnden sammanträder och fattar beslut deltar normalt en ordförande och en vice ordförande som är jurister med domarerfarenhet, två representanter för konsumenterna samt två representanter för försäkringsbolagen. De senare får inte delta när beslut fattas i det egna försäkringsbolagets ärenden.

Trafikskadenämndens ordförande utses av regeringen och övriga ledamöter av Finansinspektionen.

Trafikskadenämnden lämnar yttranden som är rådgivande för försäkringsbolagen. Dessutom är nämnden remissorgan i frågor inom personskaderätten och står, vid sidan av det allmänna rättssystemet, för en betydande del av praxisbildningen inom detta rättsområde.

Trafikskadenämndens råd

Enligt reglementet ska Trafikskadenämnden utse ett råd av nämndledamöter för att behandla ersättningsfrågor av principiell betydelse. Rådet består av nämndens ordförande och fyra vice ordförande samt fem ledamöter från var och en av de båda övriga

ledamotsgrupperna. Rådsprotokollen kan beställas från nämndens kansli.

Tabeller

Trafikskadenämndens råd fastställer varje år tabeller som används för att bestämma ersättningen för medicinsk invaliditet, så kallad menersättning. Beloppets storlek beror på vilken invaliditetsgrad skadan har medfört och vilken ålder den skadade hade vid invaliditetstidpunkten.

Rådet fastställer också tabeller om ersättning för sveda och värk, utseendemässiga förändringar och amputationer. Tabellerna ges ut årligen som cirkulär och finns på nämndens webbplats.

Referat

Trafikskadenämndens bedömning i ärenden som har ett mer principiellt intresse redovisas i referat. Dessa finns på nämndens webbplats.

Ordföranden och kanslichefen om verksamhetsåret 2019

Under året har nämndkansli-gruppen fortsatt att förbättra och effektivisera samordningen av arbetet mellan kanslierna för Trafikskadenämnden och Svensk Försäkrings Nämnder. Arbetet med att digitalisera nämndens sammanträden och kansliets administration har fortsatt. Kansliet arbetar kontinuerligt med att hålla arbetsformer och rutiner för hantering av personuppgifter i enlighet med GDPR.

Ärendebalanser

Det totala antalet inkomna ärenden har minskat jämfört med föregående år. Under 2019 minskade antalet inkomna obligatoriska ärenden med cirka nio procent och tvistlösningsärenden med cirka 15 procent. Försäkringsbolagen räknar med att antalet ingivna ärenden kommer att ligga på ungefär samma nivå 2020.

Informationsarbete

Under året har nämndens kansli informerat om Trafikskadenämndens och kansliets verksamhet samt om utvecklingen av nämndens praxis. Kanslichefen Peter Rigling har hållit föredrag hos andra nämnder och medverkat vid ett antal seminarier. Under våren anordnade kansliet en nämndsammankomst för samtliga ledamöter och informerade om nämndens verksamhet och praxis.

Sedan hösten 2017 har nämnden en gång per år genomfört en heldagsutbildning för konsumentrepresentanterna i ämnen som representanterna själva väljer. Utbildningen hålls av nämndens föredragande jurister. Utbildningen 2019 innehöll frågor om skiljaktiga meningar i nämndens yttranden, försäkringsbolagens medicinska rådgivare samt under vilka omständigheter nämnden kan pröva om ett ärende.

Nämndens föredragande jurister har besökt försäkringsbolagen och bland annat informerat om tvistlösningshantering, ersättning för pensionsförluster och upprättande av nämndpromemorior i obligatoriska ärenden.

Trafikskadenämndens arbetsgrupper

Under året har Trafikskadenämndens råd antagit förslag från arbetsgrupper inom dessa områden:

- Ersättning för bestående men vid ändrad invaliditet.
- Ersättning för inkomstförlust vid arbete efter 65 år.
- Ersättning för sveda och värk.

Nämnden har pågående arbetsgrupper inom dessa områden:

- Ersättning för merkostnader.
- Ersättning för nedsatt sexuellfunktion. Arbetsgruppen har presenterat ett förslag i

en delfråga för nämndens råd. I enlighet med förslaget har rådet beslutat att ställa en fråga till Svensk Försäkring om invaliditetsbedömningar.

- Översyn av frågan om ersättning för missfall.
- Översyn av frågan om ersättning vid utebliven värnpliktsförmån.

Trafikskadenämnden har tillsammans med Ansvarsförsäkringens personskadenämnd tillsatt en arbetsgrupp som ska utreda frågan om när förbehåll för omprövning ska kunna lämnas.

Uppdaterad ärrtjänst

Trafikskadenämndens kansli har tagit fram nya referensbilder till nämndens ärrtjänst på webbplatsen. Nu finns bilder i nedre och i övre intervallet för varje kategori som ska motsvara vanliga skadetyper.

Förtydligande av praxis

Trafikskadenämnden har förtydligat praxis i frågan om ersättning för lyte i form av förändrade rörelsemönster. Nämnden har prövat ett flertal ärenden varav fem har refererats.

Utveckling av beräkningssystem

Trafikskadenämndens kansli har tagit fram en övergripande projektbeskrivning för ett schabloniserat och digitaliserat system för

beräkning av förlust av allmän pension. Systemet ska vara lättförståeligt och användarvänligt samt säkert ur ett sekretess- och informationsperspektiv. En arbetsgrupp, styrgrupp och referensgrupp kommer att tillsättas och arbetet startar 2020.

Digitalisering

Under året har Trafikskadenämndens kansli arbetat med att flytta nämndens portal till en ny plattform i en molntjänst då den har högre säkerhet än nuvarande plattform. Den nya plattformen har säkerhetstestats och största delen av flytten klarades av under året. Den nya portalen kommer att lanseras i början av 2020.

Nämndens kansli arbetar kontinuerligt med att uppdatera den digitala kunskapsbanken. Nämndens kunskapsbank omfattar olika juridiska områden och här finns även mötesprotokoll, material från utbildningar, administrativa rutiner och lathundar. De som hittills fått tillgång till kunskapsbanken är samtliga vice ordförande samt medarbetarna på kanslierna för Svensk Försäkrings Nämnder, Patientskadenämnden och Läkemedelskadenämnden. Målet är att kunskapsbanken ska bli tillgänglig för samtliga nämndledamöter.

Rådsmöten och kansli-personal

Trafikskadenämndens råd höll fyra möten under året och fattade beslut i bland annat dessa frågor:

- Ny arbetsordning för nämndens råd där rådet har fått en

beslutande roll i fler frågor än tidigare.

- Förslag om ändringar i reglementet som bland annat innebär ett förtydligande av nämndens oberoende och opartiskhet. Förslaget har lämnats till regeringen.
- Förtydligande av tolkningen av 14 § i nämndens arbetsordning. Förtydligandet innebär att nämnden i obligatoriska ärenden kan begära in kompletterande utredning i fråga om skada i följd av trafik, jämkning och omprövning oavsett parternas inställning i frågan eller om försäkringsbolaget inte utrett eller tagit ställning till frågan. Däremot kan nämnden inte begära in en sådan komplettering i en fråga om preskription.
- Ledamotsanvisningar och instruktioner till sakkunnig-läkare.
- Uppdaterad tabell för ersättning för sveda och värk.
- Arbete efter 65 år och rätten till omprövning av den frågan.
- Ersättning vid ändrad invaliditet.
- Skattefria ersättningar.

Trafikskadenämndens kansli bestod under 2019 av 18 personer varav 15 jurister och tre administratörer. Kansliet samarbetar med Svensk Försäkrings Nämnders kansli genom att administratörerna hjälper varandra vid behov och de föredragande juristerna från båda kanslierna föredrar i samtliga nämnder.

Referat

Trafikskadenämnden lämnade under året 13 referat som avsåg frågor om:

- ersättning för inkomstförlust till en person som skadade sig som barn och som därefter studerade extra kurser på gymnasiet för att få högskolebehörighet,
- ersättning för förlust av en tand och återställande med implantat,
- ersättning för förlust av underhåll när efterlevande make inte är bosatt i Sverige,
- ersättning för förlust av underhåll när efterlevande makes behov av underhåll för en bibehållen levnadsstandard överstiger den inkomst makarna hade gemensamt för bådass försörjning,
- jämkning vid uppsåtlig medverkan till personskada,
- försäkringsbolagets rätt till omprövning enligt 5 kap. 5 § skadeståndslagen (1972:207) av frågan om ersättning för inkomstförlust,
- ersättning för lyte i form av förändrat rörelsemönster (fem referat).

Annika Brickman
Ordförande

Peter Rigling
Kanslichef

Nämndens verksamhet 2019

Trafikskadenämnden tar varje år fram olika statistiska uppgifter som redovisas i sin helhet på sidorna 5-7. För att göra det enklare att förstå statistiken förklaras en del av dessa uppgifter här.

Ärenden och hanteringstider

Under 2019 kom det in 2 047 ärenden till Trafikskadenämnden. Det är en minskning med totalt cirka elva procent sedan föregående år. Vid 148 sammanträden prövade nämnden 2 196 ärenden, vilket är en ökning med drygt sex procent sedan föregående år.

Cirka 69 procent av de prövade ärendena slutprövades. Andelen tvistlösningsärenden uppgick till cirka 31 procent.

Under året fick drygt 2 000 personer sina ärenden prövade i nämnden.

Den genomsnittliga hanteringstiden för obligatoriska ärenden som prövades av nämnden var 3,3 månader under 2019, vilket var en ökning i jämförelse med föregående år. Balansen minskade från 660 ärenden till 512 ärenden. Med balansen menas antalet öppna ärenden vid årets slut (exklusive så kallade läkarärenden).

Beslutens överensstämmelse med försäkringsbolagens förslag

I drygt 30 procent av de prövade obligatoriska ärendena avvek Trafikskadenämnden från för-

säkringsbolagens ersättningsförslag. I dessa fall föreslog nämnden en höjning av ersättningen i 20,8 procent och en sänkning i 9,8 procent av fallen. Överensstämmelsen mellan försäkringsbolagets ersättningsförslag och nämndens beslut uppgick således till 69,4 procent.

Läkarärenden

Under året begärde Trafikskadenämnden att nämndens läkare skulle yttra sig i 51 ärenden och läkarna lämnade 49 utlåtanden.

Hanteringstiden för läkarärendena var under året i genomsnitt 14 månader.

Nämndens läkare avvek från försäkringsbolagens förslag i cirka 51 procent av de lämnade utlåtandena. Av dessa föreslog läkarna en höjning av ersättningen i cirka 35 procent och en sänkning i cirka 16 procent av fallen.

Försäkringsbolagens hanteringstider

Trafikskadenämnden sammanställer varje år statistik som visar den tid som förflyter innan försäkringsbolaget skickar in ett ärende till nämnden. Den tiden utgör bolagens hanteringstid. Denna statistik omfattar bara obligatoriska ärenden.

Av de ärenden som försäkringsbolagen skickade in till nämnden under 2019 hade drygt 33 procent hanterats av bolagen inom en treårsperiod. Detta medförde att den totala hanteringstiden i knappt 67 procent

av ärendena var längre än tre år. I knappt tio procent av ärendena var hanteringstiden längre än tio år.

Ombud

I drygt 77 procent av de obligatoriska ärenden som prövades under 2019 anlätades ett ombud, vilket är en betydande ökning sedan föregående år.

Årsstatistik

2019

1. Inkomna ärenden	2 047
a. Obligatoriska ärenden	1 367
b. Tvistlösningsärenden	680
2. Prövade ärenden	2 196
a. Obligatoriska ärenden	1 521
b. Tvistlösningsärenden	675
c. Slutprövade ärenden	1 509
d. Bordlagda ärenden	52
e. Underhållsärenden	95
f. Antal personer som fått sina ärenden prövade	2 058
3. Antal sammanträden	148
4. Öppna ärenden vid redovisningsårets slut	
a. Ärendebalans (ej läkarärenden)	512
i. Obligatoriska ärenden	314
ii. Tvistlösningsärenden	198
iii. Ärenden som lämnats till nämndens läkare	9

5. Överensstämmelse mellan bolagens ersättningsförslag och nämndens beslut

Obligatoriska ärenden	Antal	%
a. Förslaget = beslutet	909	69,4
b. Nämnden höjde < 10 %	147	11,2
c. Nämnden höjde 10-25 %	62	4,7
d. Nämnden höjde > 25 %	63	4,8
e. Nämnden höjde totalt	272	20,8
f. Nämnden sänkte	128	9,8

Tvistlösningsärenden	Antal	%
a. Förslaget = beslutet	609	96,5
b. Nämnden höjde < 10 %	7	1,1
c. Nämnden höjde 10-25 %	4	0,6
d. Nämnden höjde > 25 %	11	1,7
e. Nämnden höjde totalt	22	3,5

6. Ärendenas uppdelning på invaliditetsgrader

Obligatoriska ärenden	Antal	%
1-9 %	279	20,4
10-14 %	406	29,7
15-19 %	230	16,8
20-49 %	314	22,9
>50 %	140	10,2

7. Ombud	Antal	%
Prövade obligatoriska ärenden	1 521	
varav ärenden med ombud	1 179	77,5

8. Läkarärenden	Antal	%
a. Antal ärenden som av nämnden lämnades till läkare	51	
b. Antal lämnade läkarutlåtanden	49	
c. varav ingen ändring i förhållande till bolagets förslag	24	49,0
d. varav ändring i för den skadade positiv riktning	17	34,7
e. varav ändring i för den skadade negativ riktning	8	16,3

9. Nämndens hanteringstider

a. Månader

	Obligatoriska ärenden		Tvistlösningsärenden	
	Antal	%	Antal	%
<2	127	8,2	3	0,5
2-<4	1 140	73,7	203	31,2
4-<6	231	14,9	270	41,5
6-<8	18	1,2	77	11,8
8-<10	2	0,1	35	5,4
>10	29	1,9	63	9,7

b. Nämndens hanteringstid

	Obligatoriska ärenden		Tvistlösningsärenden	
	Genomsnitt dgr (mån)		Genomsnitt dgr (mån)	
Jan – dec	98,1	(3,3)	154,1	(5,1)
Läkarärenden jan – dec	420,8	(14)	438	(14,6)

10. a. Bolagens hanteringstider (Obligatoriska ärenden)

Med hanteringstider avses den tid som förflyter mellan antingen invaliditetsdagen eller tidpunkten för skaderegleringsperiodens början och den dag då ärendet kommer in till nämnden. I statistiken ingår inte tvistlösningsärenden.

	Antal	%	Akkumulerat antal	%
<1	107	7,5	107	7,5
1-2	181	12,6	288	20,1
2-3	194	13,5	482	33,6
3-4	221	15,4	703	49,0
4-5	196	13,7	899	62,7
5-6	143	10,0	1 042	72,7
6-7	81	5,6	1 123	78,3
7-8	65	4,5	1 188	82,8
8-9	51	3,6	1 239	86,4
9-10	55	3,8	1 294	90,2
>10	140	9,8	1 434	100,0

b. Sammanställning av statistik över hanteringstider 2019 för de olika försäkringsbolagen

Intervall	år <2		2-3		3-6		6-10		>10		Totalt Antal
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	
Bolag											
Aktsam	0	0	4	13.8	6	20.7	7	24.1	12	41.4	29
Dina Försäkringar	5	9.6	4	7.7	18	34.6	16	30.8	9	17.3	52
Folksam	34	16.2	32	15.2	115	54.8	23	11	6	2.9	210
Gjensidige Sveriges Försäkringsaktiebolag	2	6.7	3	10	19	63.3	4	13.3	2	6.7	30
If Skadeförsäkring	38	21	24	13.3	52	28.7	47	26	20	11	181
Länsförsäkringar	88	22.8	67	17.4	141	36.5	46	11.9	44	11.4	386
Moderna Försäkringar	17	25.4	6	9	23	34.3	17	25.4	4	6	67
Protector Försäkring	2	25	2	25	4	50	0	0	0	0	8
Renault Försäkring	2	40	2	40	1	20	0	0	0	0	5
Svedea Specialförsäkring	23	47.9	14	29.2	11	22.9	0	0	0	0	48
Trafikförsäkrings- föreningen	35	25.9	6	4.4	50	37	30	22.2	14	10.4	135
Tre Kronor Försäkring AB	0	0	0	0	3	60	2	40	0	0	5
Trygg-Hansa	27	13	21	10.1	89	42.8	48	23.1	23	11.1	208
Volvia	15	25	8	13.3	22	36.7	10	16.7	5	8.3	60
Övriga	0	0	1	10	6	60	2	20	1	10	10
Summa	288	20.1	194	13.5	560	39.1	252	17.6	140	9.8	1434

Trafikskadenämnden

Box 24048
104 50 Stockholm
www.trafikskadenamnden.se